

HRVATSKE POLITIČKE STRANKE KAO PRIVATNA PODUZEĆA

Unatoč svim frazama o slobodi, pravu na drugačije mišljenje i demokraciji, hrvatskim se političkim strankama upravlja autoritarnije nego privatnim poduzećima. Pametan će privatni poduzetnik uvijek saslušati mišljenje svojih suradnika i prihvatiti ono što doprinosi jačanju njegova trgovačkog društva odnosno povećanju dobiti, jer – svomu poduzeću želi uspjeh i budućnost. Nasuprot tomu, lideri hrvatskih političkih stranaka ničega se tako ne boje kao svojih suradnika koji imaju vlastite ideje i političke vizije. A ako se takvi usude izložiti ih i objaviti – a da pritom istodobno ne kade svomu predsjedniku – skoro bez iznimke potpisuju vlastitu političku smrtnu osudu. Čekaju ih sankcije, često i isključenje iz stranke. Iz toga se može jasno procijeniti, je li stranačkim vodstvima do boljitka stranke, ili tek do osiguranja vlastite pozicije u njoj.

To je jedan od simptoma teške bolesti hrvatskog društva: organizirano tako da onemogućiti i smrvi pojedinca, ono sprječava ozbiljno političko djelovanje izvan okvira stranaka, a usporedno s time – sustavom medijske i svake druge korupcije – ograničava profiliranje stranaka i selekciju nabolje unutar njih. Ništa nije na cijeni kao ulizništvo, ništa se ne plaća tako bogato kao podrepaštvo! I zato se kao narod i kao država nalazimo na moralnome i političkom dnu, godinama bivajući prisiljeni birati ne između dobra i zla, nego između više zala. A jedna od dodatnih posljedica takvog stanja jest odvratnost koju prosječan Hrvat osjeća prema politici uopće, a prema političarima i političkim strankama napose. Ništa nije slučajno: baš zato je to prevažno područje ljudske djelatnosti prepušteno «stručnjacima» i «profesionalcima», kako se eufemistički nazivaju strukture kojima je jedini idol utjelovljen u materijalnim užiticima.

Iako ni drugi dijelovi političkog spektra nisu oslobođeni tih pojava (sjetimo se *čistki* unutar socijaldemokratsko-komunističkih redova, u Hrvatskoj socijalno-liberalnoj stranci, u Hrvatskoj narodnoj stranci ili u Istarskome demokratskom saboru!), za Hrvatsku su najsudbonosniji petrificirani modeli negativne selekcije unutar Hrvatske demokratske zajednice i među snagama koje se nazivaju pravašima.

Teško se je u vrhu Hrvatske demokratske zajednice namjeriti na nekoga tko ne potječe iz jugoslavenskih i komunističkih redova (makar većina ne će pokazati pamet i drskost jednoga Luke Bebića, koji se ponosi svojim višedesetljetnim zaklinjanjem u Marxa, Lenjina i Tita!); svi oni koji su u političkom smislu bili Hrvati prije Slobodana Miloševića i koji su prigrlili tu stranku kao instrument oslobođenja Hrvatske, danas su na margini, odakle ih se izvuče s vremena na vrijeme, na kakvim vjerskim svečanostima, na komemoracijama žrtvama Domovinskog rata ili ih se postavi kao vazu s cvijećem na pojedinim predizbornim skupovima. Njihovu je ulogu Lenjin opisao davno i precizno: to su «korisne budale» koje odrađuju posao za drugoga.

Ni s pravašima nije ništa bolje: još malo, pa će svaka četvrt malo većega hrvatskog grada imati stranku koja se prsi pravaškim imenom, a i posljednji će se lunatik kititi titulom predsjednika (i, kao usput, ikonografijom koja s pravaštvom nema nikakve veze). Iako su politička i gospodarska kriza idealna podloga za oživljenje i jačanje pravaške misli, vodstvo Hrvatske stranke prava – koja bi u svakom pogledu trebala preuzeti središnju ulogu – tijekom posljednjih godina nije pokazalo spremnost napraviti ni prvi korak u tom smjeru. Umjesto da okuplja, ono se koncentrira na konfrontaciju s alternativnim pravaškim skupinama koje su, kao i svaka frakcija u povijesti, osuđeni na odumiranje. Kao da je povijesno poslanje pravaštva isprositi par saborskih mandata i nekoliko gradonačelničkih mjesta, i sve to onda, prvom zgodom, prodati boljem ponuđaču...

Tomislav JONJIĆ

IZ SADRŽAJA

ANKETE I TRBUHOZBORCI	4
<i>Josip Ljubomir BRDAR</i>	
"KARDINALE BOZANIĆU, IDITE U ŠPILJU KAO SVETI JERONIM" . . . 5	
<i>prof. dr. Branimir LUKŠIĆ</i>	
REBALANS MORALA, A NE PRORAČUNA!	6
<i>Mile PRPA</i>	
RAĐANJE EUROPE (III.)	7
<i>Dr. Vjeko Božo JARAK</i>	
DAN DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI (5. KOLOVOZA 2010.)	9
<i>Ivan VUKIĆ</i>	
PROPOVIJED BISKUPA MONS. ANTE IVASA NA DAN DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI	11
„HEROJ, A NE ZLOČINAC!“	14
<i>Mario Marcos OSTOJIĆ</i>	
BORIČEVAC – TRAGIČNA POSLJEDICA POBUNE U SRBU	21
<i>Damir BOROVIČAK</i>	
LJEVA INTELIGENCIJA I ANTIFAŠIZAM (VI.)	23
<i>Vladimir MRKOVIĆ</i>	
DOGME I MITOVI JUGOSLAVENSKIH «ANTIFAŠISTA» (V.)	24
<i>Davor DIJANOVIĆ</i>	
HRVATSKE I SRPSKE ŽRTVE 1941.-1945.: DEMOGRAFSKA STUDIJA (II.)	28
<i>Kazimir KATALINIĆ, prof.</i>	
RAZMIŠLJANJA O STARENJU I STAROSTI (I.)	32
<i>Maja RUNJE, prof.</i>	
OD IMOTSKE GIMNAZIJE DO GOLOG OTOKA (I.)	34
<i>Dinko JONJIĆ</i>	
MUČENICI I ŽRTVE JUGOPARTIZANSKOGA I KOMUNISTIČKOG ZLOČINA U ŽABIČKOJ ULICI U GOSPIĆU (IV.)	38
<i>Ivan VUKIĆ</i>	
TRAGEDIJA JEDNE OBITELJI: SJEĆANJE BOŽICE ŠPILJAK	40
<i>Maja RUNJE, prof.</i>	
OD NJEMAČKE RACIJE DO KRIŽNOGA PUTA: ŽIVOTNA PRIČA PERE JURIĆA	42
<i>Mate TADIĆ</i>	
IN DIESEM HEFT	47
IN THIS ISSUE	48